

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької
обласної ради

27 лютого 2020 року № 6

Введено в дію 27 лютого 2020 року
Наказ ректора Хортицької
національної академії
від 27 лютого 2020 року №71

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (німецька мова)

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальностей

**016 Спеціальна освіта, 022 Дизайн (Медіадизайн, Перукарське
мистецтво та декоративна косметика), 053 Психологія,
073 Менеджмент, 231 Соціальна робота, 242 Туризм**

для вступників на основі повної загальної середньої освіти
зі спеціальними умовами вступу

Укладачі:

Корнелюк Б.В., кандидат філологічних наук, доцент

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка	4
II. Характеристика вступного іспиту з іноземної мови	6
III. Критерії оцінювання	14
Список рекомендованої літератури	15

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасна парадигма освіти розглядає іноземну мову як важливий засіб міжкультурного спілкування. Такий підхід зорієнтовує процес навчання на формування у вступників загальноосвітніх навчальних закладів здатності до соціального контакту з представниками іншої лінгвокультури в найтиповіших ситуаціях мовленнєвої взаємодії. Досягнення цього рівня сформованості навичок та вмінь забезпечується взаємопов'язаним комунікативним, когнітивним і соціокультурним розвитком абітурієнта.

Мета іспиту – оцінка рівня навчальних досягнень вступників з німецької мови задля конкурсного відбору для навчання в академії.

Пропонована програма вступного іспиту з іноземної мови (німецької) створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1) та рівнів навчальних досягнень учнів середніх шкіл, викладених у змісті чинної програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України (2-11 класи). У ній також відображено міжнародний досвід визначення рівнів володіння мовою.

Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовної комунікативної компетентності уніфікується за видами і формами виконання та враховує особливості німецької мови.

Об'єктами контролю є **читання і розуміння мови** як комунікативні уміння, а також **лексичний і граматичний аспекти** іншомовної комунікації через використання мови.

Зміст тестових завдань подається на автентичних зразках літературного мовлення прийнятого у Великій Британії, та відповідає сферам і тематиці ситуативного спілкування, зазначеним у шкільній навчальній програмі.

Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетенції в **читанні** орієнтується на різні його стратегії: розуміння

основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчаюче читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання).

Джерелами для добору текстів є інформаційно-довідкові, рекламні, газетно-журнальні матеріали, уривки з художніх творів, зміст яких узгоджується з навчальною програмою. Тексти (для ознайомчого читання) можуть містити незнайомі слова – до 5%, а для вивчаючого та вибіркового читання – до 3%, про значення яких можна здогадатись із контексту, за словотворчими елементами, за співзвучністю з рідною мовою (слова-інтернаціоналізми). Загальний обсяг текстів не перевищує 1500 слів.

Контроль лексичної та граматичної компетенції (використання мови) передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок: здатності самостійно добирати і утворювати лексичні одиниці відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань. Основними засадами для вибору видів тестів і їх змісту слугують завдання комунікативно-когнітивного спрямування.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)

Мета – визначити рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності у вступників відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, чинних навчальних програм та Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ТЕСТУ

Частина I. Лексико-граматичний тест

Лексико-граматичний тест проводиться з метою перевірки і оцінки рівня сформованості навичок володіння лексемами та граматичними моделями іноземної мови.

Тестування як метод діагностики надає можливість не лише урізноманітнити процес перевірки знань і умінь вступників, а й виступає об'єктивним фактором оцінювання знань.

При складанні тестових завдань основною ціллю було отримання об'єктивного результату з високим ступенем достовірності, що відображав би реальний рівень підготовленості вступників з іноземної мови.

Тест складається із 20 завдань, які відповідають вивченим граматичним та лексичним темам і є логічно завершеними.

Частина II. Читання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь вступників самостійно читати і розуміти автентичні тексти у визначений проміжок часу, а також через використання мови з'ясувати рівень володіння лексичним і граматичним матеріалом, який дає їм можливість вільно спілкуватись у типових ситуаціях іншомовної комунікативної взаємодії.

Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетентності в читанні орієнтуються на різні стратегії: розуміння

основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчаюче читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання).

Джерелами для добору текстів слугують автентичні інформаційно-довідкові, рекламні та газетно-журнальні матеріали. Зміст текстів узгоджується з навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів (рівень B1).

У більших за обсягом автентичних текстах, які можуть бути представлені у вигляді фрагментів із брошур, журнальних оголошень або інформації, з якою вступники можуть зустрітись у реальних ситуаціях спілкування. Послідовність сформульованих запитань відповідає логіці появи цієї інформації в тексті.

Тексти для ознайомлювального читання можуть містити до 5% незнайомих слів, а для вивчаючого та вибіркового читання – до 3%, про значення яких можна здогадатись із контексту, за словотворчими елементами, за співзвучністю з рідною мовою (слова-інтернаціоналізми).

Загальний обсяг текстів не перевищує 1600 слів (рівень B1).

Вимоги до практичного володіння умінням читати для базового рівня (B1)

У тестах оцінюється рівень розуміння тексту, уміння вступника узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключову інформацію та визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Вступник повинен уміти:

- читати (з повним розумінням) тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі;
- виокремлювати загальну інформацію та детальну інформацію із текстів, що використовуються в повсякденному спілкуванні;
- виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події та інше;
- диференціювати основні факти і другорядну інформацію;
- розрізняти фактографічну інформацію та враження;

- сприймати точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми;
- працювати з різножанровими текстами;
- переглядати текст або серію текстів з метою пошуку необхідної інформації для виконання певного завдання;
- визначати структуру тексту і розпізнавати логічні зв'язки між його частинами;
- встановлювати значення незнайомих слів на основі здогадки, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі.

Вступник читає і розуміє автентичні тексти різних жанрів і видів, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації і як засіб оволодіння нею.

Добір текстів для читання, а також ситуацій для писемного мовлення має здійснюватись відповідно до тематики спілкування, окреслені в Програмі з іноземних мов. Основними критеріями вибору текстів є їхня автентичність, прозорість, обсяг і відповідність інтересами сучасної молоді.

Вступник також повинен уміти:

- знаходити загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню, розклад руху поїздів тощо);
- виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо; розрізняти фактографічну інформацію і враження;
- надавати точну та детальну інформацію в текстах, що стосується повсякденного життя, написаних розмовною літературною мовою;
- сприймати точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми;
- розуміти різножанрові тексти, включаючи уривки художніх творів та творів публіцистичного стилю; розуміти структуру тексту і розпізнавати зв'язки між його частинами.

Форми завдань:

- із вибором правильної відповіді;
- на встановлення відповідності (добір логічних пар);

- на заповнення пропусків у тексті;
- знаходження аргументів та висновків;
- вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв.

Типи текстів: статті з періодичних видань; листи (особисті, ділові тощо); оголошення, реклама; розклади (уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо тощо); особисті нотатки, повідомлення; уривки художніх творів.

Частина III. Використання мови

Мета – визначити сформованість мовних умінь та навичок, а також якість засвоєння лексичного і граматичного матеріалу, що надасть можливість вступникам вільно спілкуватись.

Вимоги

до практичного володіння лексичним та граматичним матеріалом

У тестах оцінюється сформованість мовних умінь та навичок, а також якість засвоєння лексичного і граматичного матеріалу вступником, який повинен володіти необхідним словниковим запасом, вміти аналізувати і зіставляти інформацію, добирати синоніми, фразові дієслова, розуміти значення слів відповідно до контексту та логічні зв'язки між його частинами.

Типи текстів: автентичні тексти (відповідно до рівня B1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), невеликі за обсягом (400-450 слів).

Завдання завжди пов'язані із ситуаціями спілкування згідно з чинними навчальними програмами. У тестах використовуються зразки писемного мовлення Великої Британії. Тест складається з коротких текстів/уривків текстів обсягом до 200 слів, які перевіряють розуміння інструкцій, офіційних повідомлень та рекламних оголошень, а також уривків із рекламних буклетів, листів, газет, журналів.

Форми завдань:

— із вибором однієї правильної відповіді: завдання полягає у тому, щоб вступник вибрав одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих варіантів відповідей;

— заповнення пропусків у тексті: завдання полягає в тому, щоб вступник заповнив пропуски в тексті, використовуючи запропоновані слова або словосполучення. Вибір здійснюється відповідно до мети, знань, навичок та вмінь, що перевіряються з лексики чи граматики.

Вступники повинні вміти ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних одиниць та граматичних конструкцій у процесі писемного спілкування.

СФЕРИ СПІЛКУВАННЯ І ТЕМАТИКА ТЕКСТІВ ДЛЯ ЧИТАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ МОВИ

I. Особистісна сфера:

- Повсякденне життя і його проблеми.
- Сім'я. Родинні стосунки.
- Характер людини.
- Режим дня.
- Здоровий спосіб життя.
- Дружба, любов.
- Стосунки з однолітками, в колективі.
- Світ захоплень.
- Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети.
- Плани на майбутнє, вибір професії.

II. Публічна сфера:

- Навколишнє середовище.
- Життя в країні, мова якої вивчається.
- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та в країні, мова якої вивчається.

- Спорт в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Література в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Одяг.
- Покупки.
- Харчування.
- Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки.
- Україна у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Традиції та звичаї в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.
- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та в країні, мова якої вивчається.
- Музеї, виставки.
- Кіно, телебачення.
- Обов'язки та права людини.
- Міжнародні організації, міжнародний рух.

III. Освітня сфера:

- Освіта, навчання, виховання.
- Шкільне життя.
- Улюблені навчальні предмети.
- Система освіти в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Іноземні мови у житті людини.

ВИМОГИ ЩОДО ВОЛОДІННЯ ГРАМАТИЧНИМ МАТЕРІАЛОМ

Артикль

Означений артикль

Неозначений артикль

Нульовий артикль

Іменник

Рід іменників

Однина і множина іменників

Сильна, слабка, жіноча відміна іменників

Прикметник

Сильна, слабка, жіноча відміна прикметників

Ступені порівняння прикметників

Прислівник

Прислівники місця, часу, причини й мети

Модальні, займенникові прислівники

Ступені порівняння прислівників

Займенник

Особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені
займенники

Взаємний, безособовий займенник

Числівник

Кількісні та порядкові числівники

Прийменник

Прийменники, що керують родовим відмінком

Прийменники, що керують давальним відмінком

Прийменники, що керують знахідним відмінком

Прийменники, що керують давальним і знахідним відмінком

Дієслово

Сильні, слабкі, неправильні дієслова

Модальні дієслова

Зворотні дієслова

Утворення і вживання часових форм дієслів

Пасивний стан дієслова

Наказовий спосіб

Неозначена форма з часткою **zu** і без неї

Інфінітивні звороти

Дієприкметники

Речення

Розповідне, питальне, спонукальне речення

Члени речення

Прямий і зворотний порядок слів

Складносурядне речення зі сполучниками сурядності, які не впливають на порядок слів та сполучниками і сполучниками-прислівниками, які можуть впливати на порядок слів

Складнопідрядне речення: Означальні підрядні речення. З'ясувальні підрядні речення: підрядні часу; підрядні причини; підрядні мети; підрядні місця; умовні підрядні речення.

Пряма й непряма мова

Словотворення

ЛЕКСИЧНИЙ МІНІМУМ

Лексичний мінімум вступника складає 1600 одиниць, відповідно до тематики ситуативного спілкування, передбаченої Програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов (рівень стандарту) та складають загальноповсякденні слова, які зазвичай використовують носії мови у повсякденних ситуаціях спілкування.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати складання іспиту з іноземної мови оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Вступні випробування представлені у формі тестових завдань. Кожний білет складається з 40 завдань (20 лексико-граматичних тестових завдань множинного вибору, 10 завдань на читання текстів і 10 завдань на використання мови). Кожна правильна відповідь оцінюється 2,5 балами.

Оцінювання знань вступників відбувається на підставі таких критеріїв:

5-бальна шкала оцінювання			
2 (незадовільно)	3 (задовільно)	4 (добре)	5 (відмінно)
200-бальна шкала оцінювання			
100-124	125-159	160-179	180-200
Критерії оцінювання знань			
0-9 правильних відповідей	10-23 правильні відповіді	24-31 правильна відповідь	32-40 правильних відповідей

Якщо абітурієнт під час іспиту з іноземної мови набрав від 125 до 200 балів, то дана кількість балів вважається достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до відповідної конкурсної пропозиції.

Оцінювання рівня знань вступників проводиться кожним із членів екзаменаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Захаров Ю.М. Deutsch für Hochschulen : [навчальний посібник з німецької мови для студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів] / Захаров Ю.М., Онуфрієва Л.А., Вишневська Н.В. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2010. – 352 с.
2. Захаров Ю.М. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Sprache. T.1 : [навчальний посібник з німецької мови для студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів] / Захаров Ю.М., Онуфрієва Л.А., Вишневська Н.В. – Кам'янець-Подільський : «Абетка-НОВА», 2002. – 252 с.
3. Захаров Ю.М. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Sprache. T.2 : [навчальний посібник з німецької мови для студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів] / Захаров Ю.М., Онуфрієва Л.А., Вишневська Н.В. – Кам'янець-Подільський : «Абетка-НОВА», 2006. – 244 с.
4. Онуфрієва Л.А. Praktisches Deutsch : [навчально-методичний посібник з граматики німецької мови для студентів I-II курсів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів] / Ліана Анатоліївна Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : Апостроф, 1999. – 104 с.
5. Duden Grammatik der deutschen Gegenwartssprache/ hrsg. u. bearb. Von Günther Drosdowski in Zusammenarbeit mit Peter Eisenberg..[Autoren: Peter Eisenberg...]. – 7..völlig neu bearb. u. erw. Aufl. – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich : Dudenverl., 1995.
6. Reimann M. Grundstufengrammatik für Deutsch als Fremdsprache 240 Seiten 001575-7,2009, Max Hueber Verlag 4. Schmitt D. Lehr-und Übungsbuch der deutschen Grammatik. – Kiew : Metodika, 2002.
7. Бичко Г., Кудіна О. Українсько-німецький розмовник.– К.:Освіта,1998.
8. Басанець З.О., Бублик В.Н. Новий німецько-український та українсько- німецький словник. – Київ : А.С.К. – 2002.

9. Лисенко Е.І. Вступний курс фонетики німецької мови. – К.: Освіта, 2002.
10. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О, Зеленко Т.Д. Практична граматики німецької мови. – Вінниця, 2004.
11. Щербань Н.П., Лабовкіна Г.А., Бачинський Я.В., Кушнерик В.І. Німецька мова. – Чернівці, 2005. – 500 с.